

FÅGELRAPPORTER FRÅN VÄSTERÅS KOMMUN 1 JAN-30 JUN 1983

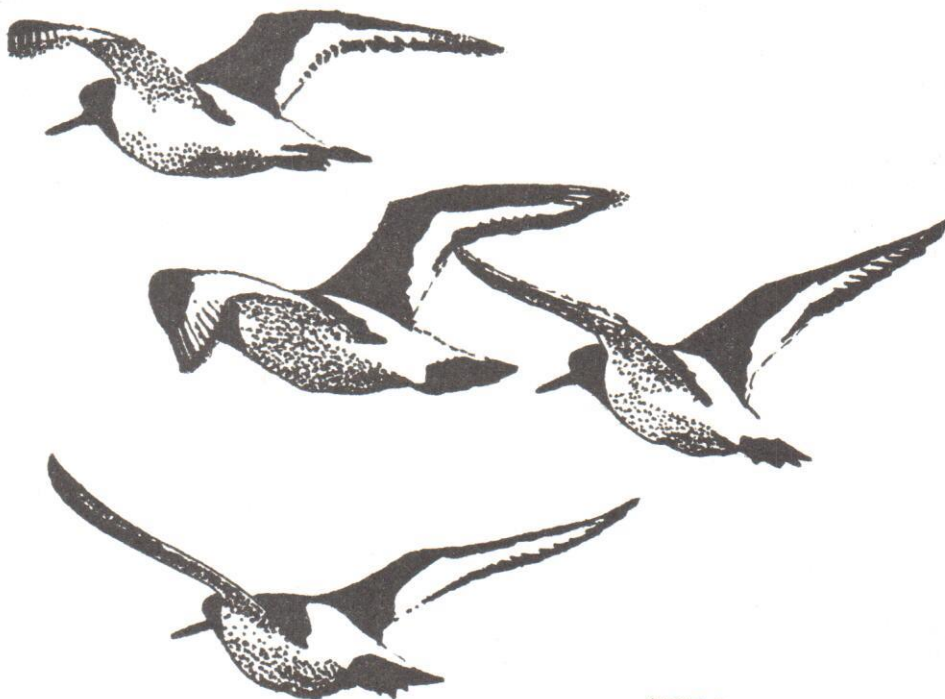
Martin Green

På grund av tidspress att hinna färdigt med årsrapporten inför förra numret blev det ju ingen kvartalsrapport då. Så därför kommer här en halvårsrapport istället.

Ängsö

Det nya året inleddes med för årstiden mycket varmt väder, vilket ledde till att en hel del storskrake och måsfåglar stannade kvar ända till mitten av januari då fjärdarna frös till. De, efter våra förhållanden, stora ansamlingarna av örnar fortsatte att förgylla tillvaron. I januari-mars sågs inte mindre än minst sju havsörnar och fem kungsörnar på ön. Även sparv- och duvhökar övervintrade på ön med några exemplar av vardera arten, liksom minst två varfåglar.

Våren kom så till Ängsö i mitten av mars med lärkor o. dyl. och örnarna började droppa av. Sista kungsörnen sågs dock så sent som 16.4 och sista havsörnen så sent som 7.5. En sparvuggla visslade på NV delen av ön i mitten av mars. Den 1:a april startade den stora inventeringen av Ängsö som var årets huvuduppgift för kommunens ornitologer. Mer om detta lite senare.

PJT 83

Bild. Strandskator. Sågs under våren vid ett flertal tillfällen, främst på Ängsö.

Den 10.4 noterades en ny art för ön då två järpar noterades. Från och med 21.4 har ön haft daglig bevakning. Här följer ett urval av de mer speciella saker som setts. Ett fint gåssträck noterades i slutet av april-början av maj, med toppen 26.4 då 330 sädgäss sträckte mot nordost och samma dag sträckte 65 storspovar förbi. Tropikflyttarna anlände i år ovanligt tidigt och arter som lövsångare och svartvit flugsnappare noterades minst en vecka tidigare än normalt. Ångsö är ju inte berömt för att vara någon vadarlokal och 1983 blev inte något undantag. Enstaka Tringa-snäppor sågs dock i maj. Denna tid brukar bjuda på en hel del intressanta simfåglar på Granfjärden. Storlommar sågs med enstaka exemplar, alfågel sågs två gånger med två resp. tre exemplar, svärta två ggr med som mest fyra ex, sjöorre med som mest 12 ex och småskrake med som mest 19 ex. Storskarv sågs ett par ggr i mitten av maj ute vid Fagerön. Småfläckig sumphöna hördes 13.5. Den 20.5 rastade hela 18 ejdrar på Granfjärden och den 8.6 sågs ytterligare ett exemplar. 27.5 sträckte 25 kustpipare mot nordost. I slutet av maj började ugglekullar att höras lite här och där och sammanlagt blev det sex kattugglekullar och fem hornugglekullar. Sommargylling hördes med ett ex i slutet av maj, två ex 1.6 och ett ex 3.6. En gammal och en yngre hane rörde det sig om. En trastsångare sjöng i sundet en kväll i slutet av maj. Inventeringarna, vad har de nu gett? Jo, ön har visat sig hålla en god stam av rovfåglar, inte direkt oväntat. Fyra rördrommar har hörts regelbundet. Härmsångare och ortolansparv förekommer bitvis i ganska höga koncentrationer medan rosenfinken fortfarande inte har någon direkt fast stam på ön. Storspoven häckar med några par. Ugglorna har redan nämnts. En utförlig rapport med alla resultat kommer så småningom att ges ut av länsstyrelsen.

Askö

Aktiviteten var som vanligt ganska låg under vintermånaderna. Ett och annat sågs dock som tex en kungsörn 17.1, fjällvråk 6.2 och havsörn på Blacken utanför Tidö 27.2. Två duvhökar och en sparvhök sågs då och då, liksom varfågel och korp. Tämligen mycket kol- och björktrast övervintrade.

Hornuggla och kattuggla började spela i mitten av februari. Ugglorna kom loss ordentligt i mars: En sparvuggla, tre pärlugglor, sex kattugglor och tre hornugglor kunde höras runt viken. En hökuggla sågs norr om viken 17-20.3, sistnämnda datum påkördes ugglan av en bil och fördes till Strömsholms djursjukhus. Det visade sig dock inte vara något fel på den och den släpptes 22.3 efter "observation" eller vad de brukar kalla det. Vårfåglarna anlände kring den 10.3, men inga större koncentrationer iaktogs. Den 20.3 sträckte en trädlärka söderut och den 27.3 sträckte en havsörn åt samma håll. April bjöd bl a på åtta vinterhämplingar 4.4, havsörn 11.4 och 13 lappsparvar 29.4. Jordugglor sågs hela månaden jaga över ängarna, med som mest tre ex. Andräkning kördes varje kväll från islossningen till slutet av maj. Ganska dåligt med änder, särskilt simänder noterades. Gås- och transträcket blev i år nästan obefintligt, vilket dock kan bero på dålig bevakning. Maj brukar vara en bra tid för vadare, men endast enstaka ex noterades. Noterbart är dock två kärrsnäppor och en mosnäppa. Jordugglorna sågs för sista gången 10.5. Den 4:e maj hördes två småfläckiga sumphöna spela. Två rödstrupiga piplärkor rastade 21.5. Den 22.5 sjöng en gammal hane av sommargylling vid Rastholmen och en ängshök jagade över fälten norr om viken. Första trastsångaren hördes detta datum. Senare har mig veterligen minst fyra ex hörts. Svarttärnekolonin verkar hålla ungefär samma storlek som de senaste åren, dvs drygt 30 par. Juni brukar ju bjuda på en hel del natt-sångare. Det blev dock ganska magert med det i år. En kärrsångare och en flod-sångare har dock hörts. En ängshök sågs 13.6 och en glada sträckte förbi mot SV den 28.6. Det kan nämnas att gladan är mycket ovanlig i våra trakter. Det verkar som om det är gott om rovfåglar i år och fyra par ormvråk, sju par brunkärrhök, fyra par fiskgjuse och troligen även sparvhök, duvhök och lärkfalk häckar kring viken. Bivråken har just kommit och jag har inget grepp om den än. Tyvärr, har vad jag vet, inga ugglekullar hörts i området.

Övriga delar

En eller två hägrar övervintrade i hamnområdet och sågs vid ÅKV eller KVV. Ett ex sågs även vid bäcken norr om F1 den 7.1. Några storskrakar och en del måsfåglar dröjde sig kvar i hamnområdet en bra bit in i januari. Den 1.1 sågs en kungsörn över Hammarby och den 23.1 en ormmvråk vid Hälla. Bofink och sävsparv sågs inne i staden i januari. Strömstare noterades i år endast vid Forsby kvarn. Rörhöna övervintrade vid Svartån inne i stan. Turkduveinventeringen 13.2 gav ca 100 ex, vilket var klart mer än väntat. Samma dag räknades stadens alla gräsänder och det visade sig vara hela 1735 ex. Den 4.4 sågs en sk knipskrake vid Borgåsund, dvs en hybrid mellan knipa och salskrake. Vid vårt eget lilla "fjäll" Vedbotippen noterades minst tre ringtrastar kring 25 april. En svart röstjärt sjunger mitt i stan sedan slutet av maj. Vaktel hördes vid Barkarö i början av juni och ett-två ex vid Tortuna i slutet av samma månad. Kornknarr hördes vid Björksta i mitten av juni. Kärrsångare har hörts på minst fyra lokaler (Den vid Askö borträknad) och en mindre flugsnappare sjöng vid Fullerö större delen av juni. Det verkar vara i östra delarna av kommunen som ugglorna lyckas bäst i år. Förutom Ängsökullarna har nämligen 12 hornugglekullar hörts i de östra delarna av kommunen.

EXKURSIONSRAPPORTER

EXKURSION TILL VÄSTERFÄRNEBOOMRÅDET 12 MAJ

Kjell Ingeström

Klippan kl fyra, ja det var faktiskt fågelskådning på gång. Tolv deltagare hade samlats trots att vädret ej var det bästa. Det var ca 7°, disigt och svag till måttlig sydlig vind.

Vi började med att åka till korsningen vid Rörbrosjön, där vi träffade Bo Eriksson från Västerfärnebo, som skulle vara vår guide för dagen. Eftersom vädret var dåligt blev det rätt mycket bilåkande. Först åkte vi till Östra Vrenninge, som ligger strax söder om Färjebron vid Fläcksjön. Fågelobsar där var bl a två årthanar, tio brushanar och tio grönbenor. Södra Fläcksjön blev nästa bilstopp. Där kunde vi höra en gök, utefter strandkanten såg vi lite vadare som sökte näring på sin förmodade resa norrut: 2 gluttsnäppor, 1 drillsnäppa, 12 brushanar och grönbenor. På vänster sida om vägen mellan Fläcksjön och Gussjön ligger Uvberget. Där i närheten ligger lite åkermark som ofta är vattendränkt på våren. En gluttsnäppa, fem grönbenor och en ortolansparv var några av de fåglar vi kunde notera. På båda sidor om vägen vid åförbindelsen mellan Fläcksjön och Gussjön finns det också lite vadarmarker. Där kunde vi se tre vackra svartsnäppor, en gluttsnäppa och grönbenor förstås.

Så var det dags att besöka hjärtat i Fläcksjöområdet, Nötmyran. Vi parkerade våra bilar vid affären i Västerfärnebo, för att göra en fotvandring till Kloberget, som ligger utefter Svartån. På vägen dit hade vi fyra tranor och två skedandhanar. Framme vid berget tog vi fikapaus och samtidigt kunde vi iaktta en hel del vadare utefter Svartåns stränder. Bland annat ca 150 brushanar, 10 gluttsnäppor, 2 svartsnäppor, grönbenor och några bläsänder.